

Tieteen Keijukaismaa

Suom. Selma Jokela-McCone.
(Jatkoa)

Mutta miten voivat ne (ilma-atoomit) löytää tyhjää sijaa mihin ne voivat hyökätä? Saadaksemme vastauksen tähän, täytyy meidän taas kääntyä näkymättömien keijukaistemme auringon säteiden puoleen. Kun lämpöaallot kulkevat ilman läpi, niin ne tuskin lämmittävät sitä, mutta toisin on laita maan kanssa: täällä ne tunkeutuvat vaan lyhyen matkan sisään ja ne heitetään sieltä takaisin. Ja kun nämä aallot väristen kimpoavat ylös maasta pakottavat ne ilma-atoomit hajaantumaan maan lähellä ja siten tekevät sen harvemmaksi; joten ilma maan rajassa on kevyempää kuin ylempänä ja kohoaa ylös aivan kuin korkki kohoaa veden päälle. Tiedätte, että kuuma ilma kohoaa korsteenissa; sillä jos pistätte paperipalan palavaan tulisijaan, niin lentää se ylös korsteenista usein ennenkuin se ehtii syttyäkään. Ja samoin kuin kuuma ilma kohoaa tullesta, samoin lämmin ilma kohoaa maasta ylempään ilmapäiriin. Ja kun se kohoaa jättää se vaan kevyen eli harvan ilman jälkeensä lähelle maan pintaa ja tämä heikko ilma ei voi vastustaa niitä viileitä ilma-atooimeja, jotka pyrkivät alhaasta tilasta vapaantumaan, ja ne syöksevät täyttämään tyhjän tilan maan läheisyydessä.

Yksinkertaisin esimerkki tuulen synnystä on nähtävänä meren rannassa. Siellä päiväseen aikaan, maa lämpenee auringon paisteesta ja lämmittää ilman tehden sen kevyeksi ja saaden sen kohoamaan. Samalla aikaa lämpöaallot merellä vajoavat syvempään, eivätkä kimpoa niin paljon ylös kuin maasta; siis ilma veden päällä on viileämpää ja tiiviimpää ja se syöksee meren päältä täyttämään tyhjää tilaa maan päällä, missä lämmin ilma alituisen kohoaa. Tästä syystä on meren ranta niin herttainen olopaikka kesän aikaan. Päivisin reitit maalle päin.

Mutta kun tulee yö, niin maa hiljainen viileä tuuli puhalttaa meidän menettää lämpönsä, sentäh-

den, että se ei ole ottanut säästöön lämpöaalloja niin paljon kuin vesi, ja nyt maalla ilma jäähtyy. Mutta meri on kerännyt lämpöaalloja säästöön ja se nyt lämmittää ilmaa saaden sen kohoamaan veden päällä ja kylmä ilma maalta rientää täyttämään tyhjän tilan merellä. Siis öisin puhalttaa tuuli maalta merelle päin.

Ja taas syynä siihen miksi on olemassa sellaisia vakituksia tuulia, joita kutsutaan vaihdetuuliksi, jotka puhaltavat alinomaan päiväntasaajalle päin, on se, että auringon lämpö on ankara päiväntasaajalla, joten ilma siellä alituisesti kohoaa ylös maasta ja siis kylmä ilma muualta alituisesti syöksee sinne. Meillä ei ole nyt aikaa matkustaa edemmäksi liikkuvan ilman mukana, vaikkakin sen matkat ovat erittäin mielenkiintoiset; mutta jos te luette vaihdetuulista ja muista tuulista, niin voitte aina kuvitella mielessänne kuinka lämmin ilma kevenee ja kohoaa ylös ja tyhjälle tilalle syöksee sivustapäin kylmää ilmaa, joka alituisen pyrkii väljemmille tiloille, ja vakuutan teille, että tutkiessanne ilmavirtojen liikehtimistä, havaitsette ettei se olekaan niin kuiva aine kuten sen jotkut otaksivat olevan. (Jatk.)

WAUKEGAN, ILL.

„Haloo, Maiju-täti ja kaikki Toverittaren lukijat!

Minä en ole kirjottanut Toverittaren pitkään aikaan joten nyt pitkästä aikaa piirrän taas vähän.

Täällä Waukeganissa on ollut koko kuumia ilmoja. Pitkään aikaan ei ole ollut sadetta.

Täällä meillä lapsilla on ihan neliohjelma. Kuusikymmentä kahdeksan lasta käy tätä koulua. Meillä on oikein hyvä opettaja. Hänen nimensä on Rocy Lemberg. Kaikki lapset pitävät hänestä paljon. Isommat lapset käyvät koulua aamulla kello yhdeksästä yhteentoista ja pienemmät klo-

rehkimistä, ainainen huutava huoli ja elatuksen murhe... Vaimo ja lapset... No, isättömänä ja orpona on hänenkin ilottomat lapsuusvuodet täytynyt viettää. Hyvä vain, sittehan ihmisiksi tullessaan muistavat, koska keran tässä taistelussa tappiolla jäämme. Enpähan ole ensimmäinen tuskien tiellä; vieläkö viimeinäkään lienen. Kärsimysten kautta onneen raivaa ihmiskunta kulkunsa. Vähätpä meidän tuskista jos tuleville polville koituu siunaus. Ehkä lapset erehdyksistämme oppivat. Ja kapitalismin valta kerran kumminkin kaatuu....

Santakuopan reunalle on saavuttu. Katsos, eikö olekin Orijärven Ottokin raahattu tänne, vaikka jo vainajana! Ruumiin ylitse on heitetty likainen hevosloimi, jonka alta näkyy veren tahraama käsänsä käsi.

Kauppia potkasee ruumista. „Samaan hautaan saisi koko punikkikompanian räiskii! Tuossa on lapio, kaiva nyt, saatana, itsellesi mieluinen piilopaikka! Tee siksi leveä, että tuon toisen retkaleen viskaamme siihen viereesi. Tee rivakammin, emme sinun takiasi halua haaskata koko päivää, mokoma!”

Lasten Osasto

yhdestätoista kahteentoista. Me luemme joka päivä kirjoista, jotka John Spargo on kirjoittanut. Niissä on hyviä sosialistisia kertomuksia. Sitten kun me olemme lukee alamme me laulamaan sosialistisia lauluja. Monet lapset eivät viime kesänä osanneet lukea paljon ollenkaan, ja tänä kesänä he osavat lukea oikein hyvin.

Meillä lapsilla täällä Waukeganissa tulee olemaan kaksipäiväiset lasten juhlit. Ne tulevat olemaan 30 ja 31 päivä Elokuuta. Lauantaina tulee olemaan runsaasti ohjelmaa joka sisältää runoja, lauluja, kertomuksia y. m. Kaikki isot lapset Ihanneliitossa laulavat yhteislauluja, joita he ovat oppineet koulussa ja pienet lapset samoin. Vaikka ohjelmaa tulee hiukan pitkäksi, niin silti on aikaa tanssiin.

Sitten sunnuntai-iltana tulee olemaan tuo kaunis kaksinäytöksinen lasten kappale „Onnen Tie”. Rocy Lemberg johtaa tätä kappaletta ja hän on tehnyt kaikkensa sen onnistumiseksi. Tämä kappale on suuren työn alainen ja me toivomme että se tulee menemään hyvin kauniina tanssineen ja lauluineen. Toivotaan että haali tulee seiniä myöten täysi. Tulkaa läheltä ja kaukaa! Ehkä lopeta lausumalla toverilliset terveiset kaikille pienille Toverittaren lukijoille.

Irja Laurila.

FORT BRAGG, CALIF.

Onpa taas kulunut pitkä aika siitä kun viimeksi kirjoitin.

Nuorisoliiton kokous pidettiin elok. 8 päivänä. Ei ollut kuin seitsemän henkeä kokouksessa, mutta pidettiin se vain. Osaston kokouksessa valittiin kaksi jäsentä jotka katsovat nuorisoliiton homman perään, mutta eivät ne ole kuin yhdessä tai kahdessa kokouksessa käyneet.

Viime nuorisoliiton kokouksessa valittiin uudet virkalliset. Puheenjohtajaksi Vilho Vanhala, pöytäkirjuriiksi Tynie Saari, uutisten kirjottajaksi Miranda Vanhala. Raahaston ja jä-

Kuoppa on valmis... Matti nousee reunalle, nojaa toisella kädellään lapion varteen, pyhkien toisella hikeä ryppysiltä ohimoiltaan.

„Tahdotko siteen silmillesi?” kysyy kauppias röyhkeänä, „vai ilmanko uskallat...?”

Matti naurahtaa. „Enhän minä enään vuosikausiin silmät siteissä... Tuossa on rinta... antaa tulla... minä uskon vall...”

Lause keskeytyy. Laukaus kajahtaa. Matti putoo suulleen surmakuoppansa kallealle. Kuolevan silmiin kuvastuu, ikäänkuin Sanna, raajarikkoinen pieni raukka sylissään juoksisi handalle.

Harhanäky! Illan varjot pitelevät, laskevan päivän riutuvat säteet valaisevat kanervakangasta.

Henki näyttää jo lähteneen, punainen verisuikku pulppuaa rinnasta. Hvytynyt lätkkö hiekkassa suurenee.

Ruumiit heitetään kuoppaan. Saksalaiset kääntyvät lähteäkseen. Heitä ei vähääkään liikutta tämä on jokapäiväinen asia! Sama jumalan päivä, joka paistaa Suomen metsiin, surmatuiden salahaudoille, paistaa myös parailaan Reininkin rannoille, jossa

Aidin laulu

Nuku armas, nuku armahain!
Unuu, nuokkuu kukat kyynelvyössä.

Tuulahdukset lehahtaaپی yössä.
Herkkänä ne syntyy — kuolee vain.

Hiljaisena iepää rauha illan,
Yö jo kertoileepi tarinansa.
Kuu tuolt' kaukaiselta radaltansa
Luopi hopeisen hohdesillan.

Nuku armas! Vaalii äitis hellä
Povellansa sua tuudittaa
Kaiken uhraa, sua rakastaa
Ja kastaa sinut onnen kyyneleillä.

Nuku armas! Lempi äiti
lastaan.

Rinnoillansa sua lämmittää
Suukoin syvin sua helliää,
Suojaa myrskysäättä julmaa
vastaan.

Nuku armas! Äidin toivoin tähti,
Elämänsä suuri rakkaus!
Sulle moni kuuma kyynel lähti,
Moni sydän-syvä huokaus.

Nuku armas! unet ihanimmat,
Äidin syli rauhan kehto on.

Nuku! — sulle surut oudot
ovat.

Lapsuus-taivaasi on tahraton.
Nuku vielä puhtaat lapsen unet!
Aika vierii vinhaa vauhtiaan.
Lapsuus häipyä. Elon rintamaan
Liian pian kypsyt, tuulentunet!
Elin N.-Kautonen.

sen-kirjurin virka jätettiin avonaiseksi niin kauan kun osasto valitsee meille uudet johtajat, joista yksi pannaan tähän virkaan.

Päätettiin pitää illama syyskuun 6 päivänä. Komitea valittiin johon tuli Vilho Jylhä, Lempi Kesti, Elvi Gustafson, Vieno Kesti, Tynie Saari ja Mamie Hakala. Komitea piti kokouksen heti nuorisoliiton kokouksen jälestä. Päätettiin pitää illama aivan nuorisoliiton jäsenten avulla. Huvitoimikunta vaihtaan nuorisoliiton jäsenistä. Piirakoita ja rusetteja jaasettiin myydä. Tynie Saari tuli ohjelman kerääjäksi. En muista enempää nuorisoliiton asioita. Toivoisin, että vanhemmat koettaisivat saada pojat kulkemaan kokouksissa. Viime kokouksessa ei ollut kuin yksi poika. Työt kyllä hommaavat ja koettavat pitää nuorisoliittoa pystyssä, mutta pojat menevät enemmän liikkuviin kuviin. Pojat herättää, tulkaa kokouksiin!
Vieno Kesti.

Kaksi uskovaista

(Jatkoa seitsemänneltä sivulta)

takiahan se Natsareetin proheveta ristille lyötiin”. Mutta mitäpä hän kuolemaan kulkiessaan enää Annaleenan mieltä pahoittaisi. Hän vain surunvoittoisesti hymähtää: „Niin, Annaleena. Valtiopettäjänä, kansanvillitsijänä ja väärillä todistuksillahan ne jumalan pojankin Golgatalle raahasivat, ihmekö sitte, jos meitäkin, suuria syntisiä. Hyvästi vain Annaleena. Terveisiä Pionmäen mökkiin. Ja kun näet rovasin, niin sano terveiseni että uskossaan se suutarikin kuoli.”

Kulkue lähtee edelleen, kauppias edellä, sotilaiden välissä suutari. Entinen kalvaava epävarmuus on hänen sydämeistään Annaleenan kanssa puheltaessa hälvennyt.

Tienhaarassa poiketaan metsäpolulle. Hän huomaa, ettei ole esikuntaan asiata, vaikka kauppias vaimoa pettääkseen valehteli. Mutta kaikki tuntuu niin samantekevältä: ihmisiä syntyy, ihmisiä kuolee, elämä on ikuinen... Silmänräpäyskuvina kulkee hänen koko eletty elämänsä: Orjan